

CO

PO PANDEMII?

Plan dla zdrowia

CO PO PANDEMII?

Plan dla zdrowia

**GŁÓWNE TEZY - SZEŚĆ ZASAD
NOWEGO SYSTEMU**

Urszula Demkow

**Michał Chmielewski
Mariusz Chrapieński
Przemysław Duda
Grzegorz Kardas
Małgorzata Leźnicka
Piotr Michniowski
Cezary Pakulski
Piotr Piskorz
Marek Przygodzki
Marian Simka
Dawid Sześciło
Piotr Wiland**

INSTYTUT STRATEGIE 2050

**STRATEGIE
2050**

GŁÓWNE TEZY - SZEŚĆ ZASAD NOWEGO SYSTEMU

W trzeciej fali pandemii nasz kraj znalazł się w światowej czołówce pod względem śmiertelności na Covid-19. Wskutek zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 zmarło w Polsce 65 tys. osób. Ale co jeszcze bardziej alarmujące, wzrosła także śmiertelność z powodu innych chorób. Od stycznia 2020 zmarło o 50 tys. osób więcej niż w analogicznym okresie w poprzednich latach. Takich zgonów w Polsce było najwięcej w całej Unii Europejskiej. Te osoby odeszły, choć prawdopodobnie mogłyby ciągle żyć. Niestety z powodu niewydolności systemu, nie miały dostępu do odpowiedniego leczenia.

Problemy ochrony zdrowia – jeśli nie zostaną rozwiązane – będą się tylko pogłębiać. Receptą nie mogą być kolejne kosmetyczne zmiany ani cząstkowe „łatania”. Nie wystarczy też „dosypywanie pieniędzy”, bo choć konieczne, musi ono iść w parze z całościową przebudową, realizowaną z myślą o pokoleniach, nie jednej kadencji.

Szczegóły naszego planu naprawy systemu ochrony zdrowia przedstawimy w kilkunastu dokumentach, które będą publikowane w kolejnych tygodniach. W niniejszym raporcie prezentujemy zaś główne kierunki proponowanych przez nas zmian. Nasza propozycja zbudowana jest wokół sześciu zasad.

1. Pacjent - na pierwszym miejscu.

Dzisiaj system ochrony zdrowia jest technokratyczny, sfragmentaryzowany i niezrozumiały dla pacjenta. Nasza propozycja stawia pacjenta w centrum - to jego (jej) potrzeby są najważniejsze. Pacjent musi czuć się bezpiecznie i mieć pewność, że jest otoczony stosowną opieką.

Proponujemy by kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia odgrywał lekarz Podstawowej Opieki Zdrowotnej jako **“lekarz odpowiedzialny”** za pacjenta. Ma on nie tylko sprawować nad nim regularną opiekę ale także być jego „przewodnikiem” po

systemie i „koordynatorem” jego leczenia. Kompetencją LO będzie m. in. kierowanie pacjenta na odpowiednie badania diagnostyczne w znacznie szerszym zakresie, niż to ma miejsce dotychczas, a także telefoniczna konsultacja z lekarzami specjalistami. To LO – a nie pacjent - będzie również odpowiedzialny za zorganizowanie wizyt u lekarzy specjalistów, w tym także za znalezienie dostępnych terminów. Takie rozwiązanie zwiększy też efektywność kontaktów pacjenta ze specjalistami, a tym samym zmniejszy liczbę koniecznych wizyt. To zaś przełoży się na skrócenie czasu oczekiwania na taką wizytę.

2. Lepiej zapobiegać

Obecnie profilaktyka zdrowotna praktycznie nie istnieje. Tymczasem zapobieganie chorobom jest wielokrotnie tańsze niż leczenie. Dlatego inwestycja w ten obszar po prostu się opłaca. Zgodnie z naszym planem obywatele nie tylko nie będą płacić za podstawową diagnostykę, ale będą do niej zachęceni. Wykonując

regularnie zestaw badań kontrolnych, będzie można obniżyć swoją składkę na ubezpieczenie zdrowotne. **Proponujemy by w wieku 40, 50, 60 lat każdy otrzymał zaproszenie na bezpłatny generalny bilans zdrowia.** Przeglądy te będą sprofilowane pod kątem ryzyka zdrowotnego związanego z danym wiekiem.

3. Leczenie musi być dostępne

Teoretycznie każdy polski obywatel ma konstytucyjnie zagwarantowaną pełną i bezpłatną opiekę zdrowotną. W praktyce jednak pacjenci muszą miesiącami czekać na wizyty u specjalistów. Z tego powodu, a także na skutek niewydolności innych elementów systemu, pacjenci udają się po pomoc do placówek szpitalnych nawet z chorobami, które można by z powodzeniem leczyć bez hospitalizacji. W efekcie polskie szpitale, a szczególności SOR-y są totalnie przeciążone. **Planujemy stworzenie na poziomie powiatów Lokalnych Domów Zdrowia (LDZ).** W LDZ w jednym miejscu przyjmować będą ściśle ze sobą współpracujący lekarze odpowiedzialni i specjaliści. Będzie tam można wykonać szereg badań diagnostycznych, a także skorzystać z nocnej i świątecznej opieki lekarskiej.

Proponujemy także utworzenie skoordynowanych oddziałów ambulatoryjno-szpitalnych, czyli **szpitali dziennych**. Byłyby to jednostki dziennego pobytu, które

realizowałyby, przy wykorzystaniu zaplecza szpitala, w trybie jednego dnia, większość potrzebnych badań, zabiegów i procedur ambulatoryjnych. Takie rozwiązania zapewnią dużo lepszy niż dotychczas dostęp do leczenia poza szpitalnego, przyczynią się także do odciążenia szpitali i usprawnienia działania SOR-ów.

4. Konieczne jest wsparcie najsłabszych

Zmagania z chorobą przewlekłą w naszym kraju to prawdziwa katorga. Pacjent jest tu często pozostawiony sam sobie, w ciągłej niepewności i konieczności „wywalczania sobie” dostępu do pomocy specjalistów. Tymczasem na horyzoncie pojawia się inny problem: społeczeństwo polskie bardzo szybko się starzeje. Oczywiście należy cieszyć się z tego, że żyjemy coraz dłużej, ale także już dzisiaj musimy dostrzec zagrożenia i problemy wynikające z tego faktu.

Uważamy, że trzeba postawić w jak największym stopniu w opiekę domową. Proponujemy by jak najwięcej osób przewlekle chorych zostało otoczone opieką w miejscu zamieszkania. To oczywiście oznacza konieczność wykształcenia i zatrudnienia większej ilości opiekunów medycznych. Trzeba też zwiększyć ilość finansowanych publicznych miejsc opieki paliatywnej.

Dodatkowo szczególnie mocno chcemy wesprzeć dziedzinę ochrony zdrowia, które dziś znajdują się w wyjątkowo złej kondycji. Wiemy, że zdrowie psychiczne Polaków znajduje się w stanie zapaści - zarówno wśród dzieci, młodych jak i dorosłych mamy do czynienia z prawdziwą epidemią problemów psychicznych. Wiemy, że Polacy znajdują się wśród tych społeczeństw, w których najwięcej jest zgonów z powodu nowotworów. Wiemy też, że nasze społeczeństwo szybko się starzeje a specjalistów geriatrów jest w całym kraju ok. 500. Wiemy w końcu, jak tragiczne żniwo zebrał u nas COVID. Dlatego na psychiatrię, onkologię, geriatrię i rehabilitację pokowidową

muszą szybko znaleźć się dodatkowe środki, dlatego w tych dziedzinach musimy szybko kształcić nowych specjalistów i budować nową infrastrukturę. Bo w taki sposób pomożemy najłabszym, najmocniej dotkniętym bardzo poważnymi problemami ze zdrowiem.

To dwie zasady, które ja uważam, za szczególnie ważne, o kolejnych powiedzą eksperci, którzy przygotowywali nasz plan.

5. Godna praca, godna płaca

Nawet najlepsze plany reorganizacji ochrony zdrowia nie powiodą się jednak, jeśli nie będzie miał nas kto leczyć. Już dziś liczba lekarzy, pielęgniarek czy ratowników medycznych w Polsce należy do najniższych w Europie. Proponujemy kompleksowy program zwiększenia efektywności kształcenia ludzi zdrowia i poprawy warunków ich pracy i płacy. Uważamy, że studia lekarskie, wzorem licznych zachodnich krajów powinny być skrócone do 5 lat. Proponujemy kompleksowy plan poprawy zarobków ludzi zdrowia – zarówno pracowników medycznych jak i niemedycznych. Uważamy, że przedstawicielom zawodów medycznych, w ich trudnej pracy, powinno przysługiwać wszechstronne wsparcie, w tym także psychologiczne. Proponujemy wsparcie kształcenia asystentów medycznych. Osoby wykształcone w tym kierunku i zatrudnione na takim stanowisku, przejęły by od lekarzy całą „papierową” część pracy.

JEST
6 LAT STUDIÓW
1 ROK STAŻU

BĘDZIE
5 LAT STUDIÓW
1 ROK STAŻU
(w tym 1/2 stażu spersonalizowanego -
elementy wybierane
przez młodego lekarza)

6. Inwestujemy w zdrowie

Nie ma sensu lać benzyny do dziurawego i zepsutego baku. Jednak naprawiony „silnik” nie zadziała dobrze, jeśli nie damy mu wystarczającej ilości paliwa. Dziś na zdrowie wydajemy zdecydowanie za mało – ok. 4,5 proc. PKB, podczas gdy w Europie normą są wydatki powyżej 6 proc. W szybkim tempie te wydatki muszą wzrosnąć o ok. 40 mld. Później będą musiały rosnąć dalej. Jak to zrobić? Proponujemy tu kilka opcji.

Warto rozważyć przeznaczenie przychodów z akcyzy od wyrobów tytoniowych i alkoholu na dotację dla systemu opieki zdrowotnej.

Rozpatrujemy też wprowadzenie oddzielnego ubezpieczenia pielęgnacyjnego z którego można byłoby finansować opiekę długoterminową.

Jednym z możliwych rozwiązań jest podniesienie składki zdrowotnej, która u nas jest znacznie niższa niż choćby w Czechach. 1 proc. dodatkowej składki to ok. 11 mld zł więcej na zdrowie.

Warunkiem wstępnym zmian jest jednak urealnienie wyceny świadczeń medycznych oraz jednoczesny audyt finansów państwa - jesteśmy pewni, że pozwoli to wygenerować całkiem pokaźne oszczędności.

* * *

Celem zaproponowanego przez nas planu jest zbudowanie systemu ochrony zdrowia, który jest dostępny dla wszystkich, ze szczególną wrażliwością na potrzeby słabszych i najbardziej potrzebujących. Ten system musi być przewidywalny i zrozumiały dla zwykłego człowieka. Tylko wtedy ludzie w Polsce będą mieli poczucie, że w chorobie nie zostają sami, że mogą liczyć na publiczną pomoc medyczną.

Mamy świadomość, że nasz plan nie może być wdrożony z dnia na dzień, ani nawet w ciągu jednej kadencji. To proces, który będzie wymagał zaangażowania co najmniej dwóch kolejnych parlamentów i wyłonionych przez nie rządów. Niezbędne jest włączenie w jego realizację partnerów społecznych i wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz dialog z nimi. Ze strony rządzących konieczne będzie regularne sprawozdawanie postępów reformy przed społeczeństwem oraz coroczna ocena efektywności dokonanych zmian.

Niektóre elementy plany - jak wprowadzenie Generalnych Bilansów Zdrowia, czy innych programów profilaktycznych, a także stopniowe zwiększanie zadań lekarzy POZ mogą zacząć być realizowane już w pierwszych latach wdrażania planu. Szybko trzeba też będzie rozpocząć program pilotażowy Lokalnych Domów Zdrowia i przekształceń właścicielskich w szpitalach. Inne postulaty wymagają znacznie dłuższego, konsekwentnego wdrażania - przede wszystkim regularnego wzrostu nakładów na ochronę zdrowia, oraz liczby wykształconego i pracującego personelu medycznego.

Całość opracowania:

<https://strategie2050.pl/analiza-co-po-pandemii-plan-na-zdrowie/>